

Gdańsk, dnia 12 czerwca 2019 r.

Sygn. akt D 34/19

POSTANOWIENIE

Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego
Okręgowej Izby Radców Prawnych w Gdańsku

w składzie :

Przewodniczący : r.pr. Elżbieta Daniluk
Członkowie : r.pr. Katarzyna Sobala
r.pr. Waldemar Szurkowski
Protokolant : Dominika Wesołowska

po rozpoznaniu w dniu 12 czerwca 2019 r. w Gdańsku, na posiedzeniu jawnym sprawy ze skargi Pani ██████████ na postępowanie radcy prawnego ██████████ i radcy prawnego ██████████, na skutek wniesionego w dniu 8 kwietnia 2019r. odwołania od postanowienia Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP w Gdańsku z dnia 12 marca 2019r. o sygn. R ██████████ o umorzeniu dochodzenia w sprawie nie przekazania na konto Skarżącej odszkodowania otrzymanego od ██████████ S.A. przez radców prawnych ██████████ i ██████████

postanawia

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. , art.438 pkt 3 k.p.k. , w zw. z art. 74(1) ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (Dz.U.2018.2115 ze zm.)

I. Uchylić zaskarżone postanowienie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Gdańsku o umorzeniu dochodzenia z dnia 12 marca 2019r. o sygn. R ██████████ i przekazać sprawę Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego do ponownego rozpoznania .

II. Zryczałtowane koszty postępowania przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym w Gdańsku pokrywa Okręgowa Izba Radców Prawnych w Gdańsku na podstawie art.70(6) ust.1 ustawy o radcach prawnych.

Niniejsze postanowienie jest ostateczne w toku instancji.

Przewodniczący :
/-/ Elżbieta Daniluk

Członkowie :
/-/ Katarzyna Sobala
/-/ Waldemar Szurkowski

/-/ właściwe podpisy na oryginale

Uzasadnienie

W dniu 20 września 2018r. do Okręgowej Izby Radców Prawnych w Gdańsku wpłynęła skarga Pani [REDAKTED] na postępowanie radcy prawnego [REDAKTED] i radcy prawnego [REDAKTED] prowadzących Kancelarię [REDAKTED] i [REDAKTED], [REDAKTED] w [REDAKTED] którym zarzuciła, że przed przystąpieniem do czynności zawodowych nie ustalili z Nią zakresu usług, wysokości honorarium oraz sposobu wyliczenia. Radcowie prawni pozyskali Skarżącą jako ich klientkę za pośrednictwem [REDAKTED] sp. z o.o., i reprezentowali przed Sądem Okręgowym w [REDAKTED] w sprawie o sygn. akt [REDAKTED], a następnie przed Sądem Apelacyjnym w sprawie o sygn. akt [REDAKTED]. W wyrokach wydanych przez Sąd Okręgowy i Apelacyjny zasądzone na rzecz Pani [REDAKTED] od [REDAKTED] S.A. tytułem zadośćuczynienia i odszkodowania łącznie kwotą 314 373,23 zł, która została przekazana w dniach 25.10.2016r. (kwota 167 677,85 zł) oraz 6.10.2017r. (146 695,38 zł) na rachunek Kancelarii "[REDAKTED]" prowadzonej przez radców prawnych [REDAKTED] i [REDAKTED]. Radcowie prawni po potrąceniu swojego honorarium w wysokości 10% zasądzonych kwot plus podatek VAT, oraz koszty zastępstwa procesowego ustalonego w zawartej pomiędzy Nimi a [REDAKTED] spółka z o.o. przelali na konto [REDAKTED] kwotę łącznie 269 517,21 zł. O uregulowaniu zasądzonych należności przez pozwanego [REDAKTED] S.A. radcy prawni nie poinformowali Skarżącej. Pani [REDAKTED] dowiedziała się o tym fakcie dopiero w kwietniu 2018r. gdy zwróciła się z zapytaniem bezpośrednio do pozwanego. Odebrane przez kancelarię środki finansowe nie wpłynęły na konto Pani [REDAKTED]. W odpowiedzi na wezwanie do zapłaty i rozliczenia się skierowane przez Skarżącą do radców prawnych uzyskała odpowiedź z dnia 21 czerwca 2018r. w której radcowie oświadczyli, że: "Kancelarię nie łączyła bezpośrednio z panią [REDAKTED] żadna umowa zlecenia, a zlecenie prowadzenia sprawy Pani [REDAKTED] Kancelaria otrzymała od spółki [REDAKTED] z siedzibą w [REDAKTED]".

W dniu 24 października 2018r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego wydał postanowienie o wszczęciu dochodzenia w sprawie. Zastępca Rzecznika ustalił, że Skarżąca zawarła umowę o dochodzenie roszczeń z [REDAKTED] spółka z o.o. i zgodnie z zapisami umowy zobowiązała się m.in. do zapłaty [REDAKTED] z tytułu dochodzenia należnych roszczeń równowartość 25% uzyskanego świadczenia majątkowego plus podatek VAT od pozwanego [REDAKTED] spółka z o.o. tytułem naprawienia szkody oraz zasądzone koszty zastępstwa procesowego. Zapisy zawartej umowy zezwalały na powierzenie wykonania umowy w całości lub w części radcy prawnemu lub adwokatowi.

W dniu 25 czerwca 2014r. Skarżąca udzieliła radcy prawnemu [REDAKTED] i radcy prawnemu [REDAKTED] pełnomocnictwa procesowego do prowadzenia we wszystkich instancjach sprawy przeciwko [REDAKTED] S.A o zapłatę. Udzielone pełnomocnictwo obejmowało także uprawnienie do odbioru świadczenia od strony przeciwnej, wskazania rachunku bankowego, na który należy

przekazać świadczenie pieniężne oraz do odbioru kosztów procesu od strony przeciwnej.

W trakcie postępowania dowodowego Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego ustalił, że radcy prawni [REDAKTED] i [REDAKTED] w dniu 17 lutego 2012r. zawarli z [REDAKTED] sp. z o.o. umowę zlecenia prowadzenia sprawy przedsądowej i sądowej na rzecz Pani [REDAKTED] -klientki [REDAKTED]. Radcy prawni na mocy paragrafu 2 pkt 6 umowy uprawnieni byli do pobrania w imieniu i na rzecz [REDAKTED] oraz Klienta [REDAKTED] -Pani [REDAKTED] wszelkich należności wraz z odsetkami od dłużnika i potrącenia z nich swojego wynagrodzenia konkretnie określonego w umowie. Pozostałą kwotę zobowiązani byli przelać na rachunek Zleceniodawcy w terminie 5 dni od daty wpływu na ich rachunek. Zgodnie z umową zawartą przez Panią [REDAKTED] z [REDAKTED] ustalona kwota wynagrodzenia dla [REDAKTED] wynosiła 25 % świadczenia zasądzonego przez sąd oraz koszty zastępstwa procesowego. Kwota, na którą radcowie prawni wystawili faktury mieści się w należnej kwocie określonej w mowie pomiędzy Skarżącą a [REDAKTED].

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Gdańsku działając na podstawie art.17 § 1 pkt 1 k.p.k. w związku z art. 74(1) ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (Dz. U. 2018, poz. 2115) postanowieniem z dnia 12 marca 2019r., sygn. R [REDAKTED] umorzył dochodzenie przeciwko radcom prawnym, uznając, że działania podejmowane przez radcę prawnego [REDAKTED] i radcę prawnego [REDAKTED] były zgodne z zawartymi umowami zarówno Skarżącej z [REDAKTED] sp. z o. o., jak też [REDAKTED] z „[REDAKTED]” Kancelarią [REDAKTED] i [REDAKTED] & [REDAKTED] s.c w [REDAKTED]. Radcy prawni uzyskane od [REDAKTED] S.A. pieniądze, po potrąceniu kwot wynikających z umowy przekazali niezwłocznie na rachunek [REDAKTED], pobrane kwoty, które nie obciążały dodatkowo Skarżącej. Rzecznik w działaniu wymienionych radców prawnych nie dopatrył się naruszenia zasad kodeksu etyki zawodowej.

Od niniejszego postanowienia w dniu 8 kwietnia 2019r. do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego w Gdańsku wpłynęło odwołanie.

Pełnomocnik Skarżącej Pani [REDAKTED] nie zgodził się z motywami zaskarżonego postanowienia, zarzucając nie rozpoznanie istoty sprawy i błędów w ustaleniach faktycznych i wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i podjęcie na nowo dochodzenia w sprawie nie przekazania na konto Skarżącej odszkodowania otrzymanego od [REDAKTED] S.A. Pełnomocnik Skarżącej powołując się na orzecznictwo sądowe podniósł, że tego typu zachowanie radców prawnych jest sprzeczne z ideą pełnomocnictwa, radcowie prawni „nadużyli umocowania”, a ich działanie było sprzeczne zarówno z etyką zawodową obowiązującą radców prawnych jak i z przyjętymi zwyczajami w zakresie dokładania przez pełnomocników szczególnej staranności o interes mocodawcy, który powinien mieć pierwszeństwo przed interesem zleceniobiorcy. Instytucja pełnomocnictwa oparta jest na bezwzględnym zaufaniu mocodawcy do osoby, która ma działać w jego imieniu. Nadużycie przez pełnomocnika umocowania może powodować jego

odpowiedzialność cywilną, pracowniczą, lub służbową, a nawet w określonych przypadkach odpowiedzialność karną. Zdaniem pełnomocnika Skarżącej, nie można zaaprobować przyjętego przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego poglądu, że działanie w granicach pełnomocnictwa jest równoznaczne z należywym wykonywaniem uprawnień i nie uzasadnia po stronie pełnomocników potrzeby badania podstaw odpowiedzialności dyscyplinarnej z uwagi na wykonanie umowy zawartej pomiędzy [REDAKTOR] a Kancelarią "[REDAKTOR]". Podkreśla, że [REDAKTOR] [REDAKTOR] nie posiadało uprawnień procesowych do reprezentowania Skarżącej i nie mogło skutecznie udzielić radcom prawnym pełnomocnictwa do reprezentowania [REDAKTOR] [REDAKTOR], która ponadto została wprowadzona w błąd, że radcowie są pracownikami [REDAKTOR]. Udzielenie pełnomocnictwa radcom prawnym przez [REDAKTOR] [REDAKTOR] potwierdza powstanie trzeciego stosunku pełnomocnictwa, które dopiero pozwoliło na wniesienie powództwa do sądu w imieniu [REDAKTOR] [REDAKTOR]. Ponadto pełnomocnik podniósł, że zawarte w ramach odrębnej umowy zlecenia upoważnienie radców prawnych do odbioru przedmiotu świadczenia i wskazywania rachunku bankowego, na który należy przekazać świadczenie nie pozbawiało mocodawcy prawa do decydowania o dalszych czynnościach związanych ze zgromadzonymi na koncie kancelarii „[REDAKTOR]” środkami pieniężnymi. Działanie radców prawnych stanowi naruszenie zasad wymienionych w kodeksie etyki zawodowej.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny w Gdańsku zważył co następuje :

Po analizie zgromadzonych w sprawie dokumentów, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny uznał, że odwołanie jest uzasadnione i zgodnie z art. 437 § 1 k.p.k. wniesienie środka odwoławczego zobowiązuje instancję odwoławczą do rozpoznania tego środka. W wyniku rozpoznania środka zaskarżenia Okręgowy Sąd Dyscyplinarny orzeka o utrzymaniu w mocy, zmianie lub uchyleniu zaskarżonego orzeczenia w całości lub w części. Uchylenie zaskarżonego orzeczenia może skutkować przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania.

W świetle opisanego stanu faktycznego w ocenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego ustalenia poczynione przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego należy uznać za niewystarczające dla ustalenia wszystkich niezbędnych okoliczności sprawy i merytorycznego jej rozstrzygnięcia. Zastrzeżenia budzą niektóre ustalenia Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego i zbudowany na ich podstawie wniosek skutkujący podjęciem decyzji o umorzeniu postępowania z uwagi na zgodność działań pełnomocników z zapisami umowy zawartej przez Kancelarię z [REDAKTOR] oraz Skarżącej z [REDAKTOR]. Zatem Sąd uchylił zaskarżone postanowienie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego o umorzeniu dochodzenia i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania.

Sąd zwraca uwagę, że w zakresie postawionego przez skarżąca zarzutu polegającego na nie ustaleniu z mocodawczynią zakresu świadczonych usług, wysokości honorarium i zasad ich rozliczania przesłuchany w charakterze świadka radca prawny [REDAKTOR] [REDAKTOR] zeznał, że radcowie prawni podejmując się prowadzenia sprawy nie ustalali zasad rozliczeń z panią [REDAKTOR] [REDAKTOR], gdyż regulowała to umowa z [REDAKTOR] [REDAKTOR] [REDAKTOR]. Natomiast Rzecznik

Dyscyplinarny do tego zarzutu się nie odniósł.

Rację ma Skarżąca podnosząc, że profesjonalizm pełnomocnika musi się objawiać w dbałości i staranności o prowadzenie sprawy, pełnomocnik nie może naruszać podstawowych zasad etycznych i uczciwego postępowania takie jak zasada zaufania, lojalności i uczciwego obrotu, nie może także działać wbrew woli bądź wiedzy mocodawcy.

Zdaniem Sądu w zaskarżonym postanowieniu brak jest odniesienia Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego do wszystkich zarzutów podniesionych w skardze i w toku postępowania oraz argumentacji podniesionej na ich uzasadnienie. Jednozdaniowa ocena Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego, że działania radców prawnych były zgodne z zawartymi umowami z [REDAKOWANE], nie pozwala stwierdzić, że nie można przyjąć iż radcowie prawni dopuścili się przewinienia dyscyplinarnego naruszając przepisy Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, nie wyjaśnia również jakie dowody i fakty były podstawą umorzenia postępowania dyscyplinarnego. Konieczne jest przeprowadzenie przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego dodatkowego postępowania wyjaśniającego i doprecyzowania okoliczności sprawy w zakresie postawionego przez Skarżącą zarzutu naruszenia art.8, art. 34 ust.1, art.43 ust.2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, co pozwoliłoby ocenić intencje stron konfliktu oraz rozemnić czy zachowanie radców prawnych może być uznane za delikt dyscyplinarny. W trakcie ponownie prowadzonego postępowania należy wyjaśnić i dokonać oceny czy radcowie prawni podejmując się świadczenia pomocy prawnej, bez uprzedniego ustalenia z mocodawczynią zakresu usług, wysokości honorarium, byli umocowni do decydowania o rozdysonowaniu środków finansowych zasądzonych na rzecz Skarżącej, które odebrali od strony pozwanej [REDAKOWANE] i o tym fakcie nie poinformowali mocodawczyni.

Zdaniem Sądu kluczową kwestią w niniejszej sprawie jest ustalenie zakresu umocowania radców prawnych do prowadzenia powierzonej sprawy. Ustalenia wymaga stan faktyczny w zakresie postawionych zarzutów i dokonanie przez Rzecznika stosownej analizy zakresu obowiązków pełnomocników względem Skarżącej, pod kątem czy nie nastąpiło przekroczenie zakresu umocowania i czy nie doszło do nadużycia umocowania. Konsekwencją umocowania pełnomocnika jest powstanie stosunku pełnomocnictwa, łączącego mocodawcę z pełnomocnikiem, którego istota polega na upoważnieniu pełnomocnika do działania w imieniu i ze skutkami dla mocodawcy. U podstaw stosunku pełnomocnictwa leży zaufanie, wyrażające się w założeniu, że podmiot upoważniony do działania w imieniu i na rzecz innej osoby będzie realizował znaną mu wolę tej osoby, a co najmniej będzie działał w zgodzie z jej interesem. Zwrócić należy uwagę, że radcy prawni, o facie wpłaty na ich konto bankowe środków finansowych w dniu 25.10.2016r i kolejnych w dniu 6.10.2017 r. nie poinformowali [REDAKOWANE]. Po pierwszej wpłacie w 2016r. podejmowali dalsze działania, apelowali, zatem można zakładać, że mieli stały kontakt ze Skarżącą, po kolejnej wpłacie środków finansowych w 2017r. radcy prawni zaskarżyli postanowienie o kosztach zastępstwa procesowego, i jak zeznała Skarżąca słuchana w charakterze świadka przed Rzecznikiem, zgodziła się na wniesienie zażalenia.

Zastępca Rzecznika powinien więc dokonać ustalenia czy udzielone pełnomocnictwo przez Skarżącą nie było stosunkiem prawnym nadrzędnym stosunku do umowy zlecenia zawartej z [REDAKTOWANE]. Czy pełnomocnicy w świetle udzielonego pełnomocnictwa pozostawali w pełni swobodni względem mocodawcy co do podjętej decyzji w zakresie dysponowania zgromadzonymi na ich koncie środkami finansowymi będącymi własnością Skarżącej i mogli bez Jej wiedzy i zgody dokonać potrącenia swojego honorarium z przyznanego na Jej rzecz świadczenia a następnie przekazania pozostałej kwoty [REDAKTOWANE]. Zgodnie bowiem z treścią art. 37 ust. 5 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, radca prawny jest zobowiązany na żądanie klienta, na rzecz którego wykonywał czynności zawodowe, wydać środki finansowe znajdujące się w jego posiadaniu niezwłocznie, lub na warunkach zaakceptowanych przez klienta.

Rzecznik poczynił ustalenie, z których wynika, iż pełnomocnicy działali w granicach umocowania, jednak nie jest to ustalenie faktyczne lecz ocena prawna, słusznie kwestionowana w odwołaniu. Zgodnie z poglądami przyjmowanymi w nauce o nadużyciu pełnomocnictwa można mówić wówczas, kiedy pełnomocnik działa wprawdzie w granicach umocowania, ale jego działanie zamiast korzyści przynosi reprezentowanemu straty, a sam pełnomocnik postępuje wbrew rzeczywistej lub hipotetycznej woli mocodawcy. Nadto Sąd podnosi, że zawód radcy prawnego jest zawodem zaufania publicznego i powinien być wykonywany w sposób społecznie zaaprobowany, radca przy wykonywaniu usługi prawnej powinien kierować się dobrem klienta w celu ochrony jego praw i wykonywać czynności zawodowe z należytą starannością.

Uzasadnienie postanowienia powinno wskazywać wszystkie istotne przesłanki, którymi kierował się Rzecznik Dyscyplinarny wydając zaskarżone postanowienie, wyjaśniać podstawę faktyczną i prawną rozstrzygnięcia, a tych przesłanek rozstrzygnięcia zabrakło w postanowieniu.

Z powyższych względów Sąd orzekł jak w sentencji postanowienia.

Postanowienie niniejsze jest ostateczne w toku instancji i nie przysługuje środek odwoławczy (art.426 § 1 k.p.k. w związku z art.74(1)pkt 1 ustawy o radcach prawnych).

Przewodniczący:

/-/ Elżbieta Daniluk

Członkowie:

/-/ Katarzyna Sobala

/-/ Waldemar Szurkowski

/-/ właściwe podpisy na oryginale